

LUKA DI FULVIO

Banda snova

Prevela
Gordana Subotić

■ Laguna ■

Naslov originala

Luca di Fulvio

LA GANG DEI SOGNI

Copyright © 2008 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

Translation Copyright © 2009 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Mojoj sudbini
što mi je podarila Karlu, bez koje
nikad ne bih mogao da pišem o ljubavi.*

Odgovornost se rađa u snu.

V. B. Jefts, *Responsibilities*

Devojčice, zovu ih Dijamantski psi.

Dejvid Bouvi, *Diamond Dogs*

SADRŽAJ

PROLOG	11
PRVI DEO	25
DRUGI DEO	259

PROLOG

1.

Aspromonte, 1906–1907.

U početku su je udvoje gledali kako raste. Majka i gazda. Ona brižno, on sa svojim lenjim libidom. Ali pre nego što je devojčica postala žena, majka se pobrinula da je gazda više ne gleda.

Kad je napunila dvanaest godina, majka joj je dala gusti sok od semenki maka, kao što je naučila od starica. Dala joj je da popije sok, i kad je videla da ova posrće, ošamućena, ponela ju je preko ramena, prešla prašnjav put što je prolazio pored njihove kolibe – na rubovima gazdinog imanja – došla do obale na kojoj se uzdizao stari suvi hrast. Odlomila je veliku granu, pocepala devojčici haljine, udarila je po čelu ostrim kamenom – znala je da će baš odande isteći dosta krvi – i namestila je da neuredno leži udno žala, kao da se skotrljala niz padinu posle pada s mrtvog drveta – i tako je ostavila da leži, s granom koju je slomila. Zatim se vratila u baraku, čekala povratak muškaraca s polja kuvajući supu od luka i svinjske masti i tek onda rekla jednom od sinova da ode i potraži Četu, njenu kćer.

Rekla je mužu da je videla kako je devojčica otišla da se igra kod suvog hrasta i počela da gundā na kćerkin račun, žalila se da tu prokletu devojčicu ne uspeva da zadrži na mestu, da je lakomislena i nemirna kao živa, i da nijedan zadatak ne može da izvrši

a da nešto ne zaboravi, te da nije ni od kakve koristi u kući. Muž je izgrdi, reče joj da učuti i izađe napolje da puši. A ona se – dok joj je sin išao prema suvom hrastu i obali – vratila u kuhinju da promeša supu od luka i svinjske masti koja se kuvala u kazanu, dok joj je srce tuklo kao ludo.

Dok ih je čekala, gazda je kao i svake večeri prošao automobilom pored njihove barake i čula je kad je dvaput zatrubio zato što se, kako je govorio, to mnogo sviđa devojčicama. Iako joj je majka još pre godinu dana zabranila da izlazi i pozdravlja gazdu, Četa je svake večeri prilazila prozoru jer ju je privlačio taj zvuk i krišom gledala napolje. A majka je čula gazdin smeh kako se gubi u oblaku prašine koji je podigao auto. Četa je – govorili su svi, ali gazda previše često – baš lepa devojčica, koja će sigurno postati prava lepotica.

Ni kad je čula sina, koga je poslala da traži Četu, kako urla izdaleka, majka nije prestala da meša supu od luka i svinjske masti. Ali dah joj je zastao u grlu. Čula ga je kako priča sa ocem. Čula je teške muževljeve korake dok je, crn kao ugljen, silazio niz tri drvena stepenika.

Nakon izvesnog vremena čula ga je kako izvikuje njeno i kćerki-no ime. Onda je ostavila supu na vatri i napokon istrčala napolje.

Muž je držao u rukama malu Četu: lice joj je bilo umazano krvlju, haljina iscepana, telo opušteno poput krpe u očevim rukama.

„Slušaj me, Četa“, reče majka kćerki pošto su svi otišli u polje. „Skoro da si odrasla pa možeš da razumeš šta ti govorim, kao što, gledajući me u oči, možeš da shvatiš da sam sposobna da uradim ono što ću ti sad reći. Ako me ne budeš poslušala, ubiću te sopstvenim rukama.“ Zatim je uzela konopac i vezala ga devojci oko levog ramena. „Ustani“, naredila je, provukla joj uže između prepona i vezala joj ga oko leve butine tako da je devojka bila prisiljena da stoji pogrbljena. „To će biti naša tajna.“ Zatim je uzela iz fioke haljinicu širokog kroja sa izbledelim cvetovima, koju je sama sašila od nekih ostataka, i obukla je kćerki. Haljina je savršeno prikivala konopac. Upravo zato ju je i sašila. „Reći ćeš da si

se obogaljila pri padu. Svima, čak i braći“, objasnila je devojčici. „Nosićeš ovaj konopac mesec dana, da bi se navikla, zatim ću ti ga skinuti, ali ti ćeš i dalje hodati kao da ga imaš. Ako to ne uradiš, vezaću ti ga ponovo, a onda ću te, ako pokušaš da hodaš uspravno, ubiti sopstvenim rukama. A kad gazda uveče bude prolazio pored nas svojim lepim kolima i bude svirao, ti ćeš istrčati napolje da ga pozdraviš. Štaviše, već ćeš biti napolju, na putu, da bi te što bolje video. Da li si me razumela?“

Devojčica je klimnula glavom.

Onda joj je majka obuhvatila lice čvornovitim koščatim rukama i gledala je s ljubavlju i očajničkom odlučnošću.

„U tvojoj utrobi neće rasti kopile“, reče.

Još pre jeseni gazda je prestao da trubi prolazeći kraj barake, pomirio se s tim da je Četa ostala bogalj. Već je zima zakucala na vrata kad je promenio putanju.

Kad je stiglo leto, majka je rekla kćerki da može početi da se uspravlja. Postepeno, kako ne bi pobudila sumnju. Četa je imala trinaest godina i razvila se. Ali vreme koje je provela pogrbljena stvarno ju je pomalo unakazilo. I nikad nije uspela, čak ni kad je odrasla, da hoda sasvim uspravno. Naučila je da to prikrije, ali nikad se nije sasvim ispravila. Leva dojka joj je bila nešto manja od desne, levo rame joj se sve više spuštalo, leva butina je bila malo krupnija od desne. A noga koju je čitave godine vukla nekako se zgrčila ili su se zgrčili ligamenti, tako da je izgledala kao da joj je iščašen kuk.

2.

Aspromonte, 1907–1908.

Pošto joj je majka rekla da može da ozdravi od lažne bolesti, Četa je pokušala da se uspravi. Ali poneki put noga bi joj se uspavala i odbijala da je poslušna. A da bi je probudila i naterala da sluša, Četi nije preostajalo ništa drugo nego da ponovo savije rame, naviklo da se povija pod majčinim konopcem. I tek u tom položaju bogalja noga kao da bi se setila svoje dužnosti i prestala da se vuče.

Četa je tog dana bila u polju i skupljala je pšenicu. Na neznatnoj razdaljini od nje – neko ispred, neko iza – radili su joj majka, otac i braća, tako izrazito crnokosi. I onaj njen polubrat, majčin i gazdin sin, gotovo plav. Tom njenom polubratu ni majka ni otac nisu nadenuili nikakvo ime i svi u porodici su ga jednostavno zvali „onaj drugi“. „U tvojoj utrobi neće rasti kopile“, ponovila joj je majka više puta te godine. Napravila je od nje polubogalja zato što je gazda bacio oko na nju. Bar je uspela da gazdinu pažnju odvuče s Čete.

Četa je bila znojawa. I umorna. Imala je na sebi svilenu bluzu s bretelama i dugačku suknju. Leva noga joj je propadala u škrtu zemlju spečenu od sunca. Kad je ugledala gazdu kako pokazuje zemlju nekim prijateljima, nije obratila naročitu pažnju na to; osećala se sigurnom. Gazda je hodao mašući rukama – možda priča

koliko ima radne snage, pomislila je Četa i podbočivši se zastala da pogleda grupu. Tamo je bila i treća gazdina žena, sa slamnim šeširod i u plavoj haljini, a Četa je pomislila da takvo plavetnilo nije videla ni na nebu. S gazdinom ženom su bile još dve žene, verovatno supruge muškaraca s kojima je gazda razgovarao. Jedna je bila lepa i mlada, druga debela i neodređenih godina. I dvojica muškaraca koji su pratili gazdu veoma su se razlikovali, baš kao i njihove žene. Jedan je bio mršav i mlad, visok i slab kao stabljika žita koja se povija pod težinom zrelog klasa. Drugi je bio srednjih godina, kose boje slame, s dugim brkovima i zulufima kakve više niko nije nosio. Imao je široka ramena i snažan grudni koš kao da je nekad bio bokser. Hodao je pomoću štapa. A na desnoj nozi je ispod kolena imao drvenu protezu. Lažnu nogu.

„Radi, bogalju“, doviknuo joj je gazda kad je primetio da ih Četa posmatra, zatim se okrenuo prema muškarcima i sva trojica se nasmejaše.

Četa se pogrbi i vukući nogu koja joj se uspavala nastavi da hoda po brazdi. Posle nekoliko koraka se zaustavi, još jednom se okrenu prema gazdi i primeti da je čovek s drvenom nogom zastao i da je posmatra.

Malo kasnije, Četa se obrela tako blizu njih trojice da je mogla da čuje o čemu pričaju. A čula je – ali je, za razliku od njih, znala čemu to treba pripisati – i ritmično udaranje koje im je probudilo znatiželju. Vireći krajičkom oka, videla ih je kako sklanjaju požnjeveno žito i kako se smeju, pošto su napokon shvatili šta je prouzrokovalo taj osobeni zvuk. Žene koje su posmatrale prizor postideše se, prikrise zajedljiv smešak rukama u belim čipkanim rukavicama, a zatim odoše, zato što se približilo vreme ručku.

Samo je čovek s drvenom nogom ostao da gleda. Posmatrao je kornjače kako se pare, izvijenih izboranih vratova, i oklope koji su stvarali ono ritmično tok-tok. Čovek s drvenom nogom gledao je prvo životinje pa onda Četu i njenu obogaljenu nogu, a zatim i svoju protezu. Četa je primetila da mu je na prsluk prikačena zečja šapa.

Čovek se u trenu obreo pored Čete, bacio je na zemlju, zadigao joj suknju, pocepao gaćice od glatkog pamuka, i slušao kako mu

drvena noga lupka o obogaljenu nogu seljanke, dok ga je debela žena dozivala preko polja zato što je žurila da ruča; dok su Četini majka, otac i braća – ona tamnokosa i onaj drugi – i dalje radili svega nekoliko koraka dalje od kornjača koje su se parile, uzeo ju je, na brzinu i gnevno, pokazujući joj šta rade muškarac i žena kad žele da oponašaju životinje.

Kad joj je majka rekla da može polako početi da se uspravlja kako ne bi probudila sumnju, Četa je morala da se izbori s posledicama vremena koje je provela kao bogalj. A kad je s četrnaest godina zatrudnela posle parenja kornjača, morala je da se izbori s vlastitim stomakom, koji je rastao više na levu nego na desnu stranu, i kao da je visio s one strane koja je uzalud obogaljena.

Rodila je vrlo plavokoso dete. Da mu oči nisu bile crne kao ugalj, prodornog i čežnjivog pogleda kakav nije imalo nijedno plavokoso dete, čovek bi pomislio da je potomak Normana.

„On će imati ime“, reče Četa ocu, majci, tamnokosoj braći i onom drugom.

Pošto ju je detence onako plavo podsetilo na dete iz svetih jasala, dade mu ime Natale*.

* Ital.: Božić. (Prim. prev.)

3.

Aspromonte, 1908.

„Želim da idem u Ameriku čim prestane da sisa“, reče Četa majci dok je došla svog sina Natalea.

„A šta ćeš da radiš tamo?“, progundā majka ne podižući oči s haljine koju je šila.

Četa nije odgovorila.

„Ti pripadaš gazdi i poljima“, reče onda majka.

„Ja nisam robinja“, pobuni se Četa.

Majka ostavi haljinu i ustade. Pogleda kćerku koja je došla novo kopile u porodici. Zatim odmahnu glavom. „Ti pripadaš gazdi i poljima“, ponovi, pa izađe.

Četa pogleda sina. Njene tamne dojke s još tamnijim bradavicama odudarale su od plave kose malog Natalea.

Umorno ga odvoji od sise. Kap mleka skliznu na pod. Četa spusti kopile u već ispućalu kolvku u kojoj su nekad spavali ona, njena tamnokosa braća i onaj drugi.

Dete se zaplaka. Četa ga strogo pogleda.

„Moraćemo oboje mnogo da plaćemo“, reče mu. Zatim izađe i pridruži se majci.